

Sipka Sándor

Emlékezés Gomba Szabolcs professzorra (1933–2016)

Gomba Szabolcs professzor húsz éven át, 1978–1998 között irányította a Kórbonctani Intézetet a Debreceni Orvostudományi Egyetemen. A patológia iránti tiszteletet még Törökszentmiklóson, körzeti orvos édesapjától szívta magába, majd karizmatikus mesterként Endes Pongrác professzor irányította oktatói és kutatói pályáját abban az intézetben, amelyben 1957-től élete végéig napjai legnagyobb részét töltötte. A patológusokat a pálya különösen mély gondolkodásúvá teszi: „*Mortui nos docent*” – „A halottak tanítanak bennünket” – ez van kiírva sok boncterem falára. Mire taníthat bennünket Gomba Szabolcs emléke?

Erre sokszínű, pozitív válasz adható. Mindenekelőtt a szakmáját magas szinten művelő orvos volt, az emberi szervezetet károsító, elpusztító számtalan kór alapos ismerője. Mikor valaki más, vagy saját maga betegségéről beszélt, mindig valami külsőségekben is észlelhető komolyság, keménység, szigor ült ki az arcára, ami pontosan tükrözte a valóságot. Ennek a feloldását jelentette ugyanakkor, hogy személyiségének másik része csillogó derűvel, minden jóra, szépre, viccesre, humorosra, groteszkre kész nyitottsággal volt tele. Remekül lehetett „dumálni” vele.

Szakmai teljesítményének megítélésekor hangsúlyozni kell, hogy kivételesen fejlett kutatói és oktatói kultúrában volt lehetősége kiteljesedni. A példaképének tekintett Endes professzor vezetése mellett megtanulhatta a kórbonctan legmagasabb szintjét, a vese kutatásának igényes művelését és az oktatás kiemelt jelentőségét az egyetemi közegben. Kutatói munkájának egyik csúcsa, hogy 1965-ben a *Nature*-ben, a természettudományok talán legrangosabb folyóiratában jelent meg cikke, amiben társszerzőként szerepelt.

Kivételesen jó oktató volt. Tudott, szeretett, akart hatni. Hallgatói véleményekben írták róla: „fantasztikus ember, ragyogó előadó”, „imádnivaló”. Nyolc alkalommal kapta meg az „év oktatója” díjat a harmadévesektől. Kiváló rajzkészségét látványosan használta fel előadásain. Az oktatásban még három területen alkotott hosszú távon maradandót. Egy modern, az Amerikai Egyesült Államokból származó Patológia tankönyv lefordításának és elfogadtatásának megszervezése, új, korszerű oktatási diaanyag-rendszer kialakítása, továbbá részvétele az angol nyelvű képzés elindításában oktatási rektorhelyettesként a kilencvenes évek elején. Emellett több új kar, intézet, képzési forma megteremtésében vett részt.

Számos társadalmi feladata közül feltétlen ki kell emelnünk a Debreceni Orvosi Kamara elnöki (1994–2002), valamint a DAB Klub elnöki (1993–2014) megbízását. Alapításától kezdve, két évtizeden át – amíg egészsége engedte – a Debreceni Szemle Alapítvány kuratóriumának és a folyóirat szerkesztőbizottságának igen aktív, szemléletformáló és megbecsült tagja volt.

Színes egyéniségét átfogó, általános műveltség táplálta. Nagy érdeklődést mutatott a művészetek minden ága iránt, különösen a rajz vonzotta, amit maga is magas szinten művelt. Ifjú korában, – még medikusként is – néptánc csoport tagja volt. Sokoldalú műveltségének egyik tápláló komponense volt bölcsész feleségének, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára korábbi főigazgatójának szellemisége.

Az egyik utolsó, vele készült riportban magáról így szólt: *„Jellemző rám, hogy mindig sok mindent elvállaltam. 81 évesen még tanítottam és, ha egy mód van rá, minden nap eljövök ide a patológiára, részt veszek az eset-megbeszéléseken, de már kevésbé vagyok aktív, mint régen. Nagyon rendesek velem a munkatársaim, hiszen én is mindig igyekeztem, igyekszem az lenni velük...”*

Ezeknek az órá olyan jellemző szavaknak a megidézésével őrizzük meg Gomba Szabolcs professzort a legjobb emlékeink között!